



## Persbericht

Luxemburg, 11 november 2020

### De kapitaalmarktenunie: trage vooruitgang

Het vrije verkeer van kapitaal is een belangrijke, reeds lang bestaande doelstelling van de Europese Unie. Evenals het vrije verkeer van personen, goederen en diensten is het één van de pijlers van de eengemaakte markt. Volgens een verslag dat de Europese Rekenkamer (ERK) vandaag presenteert, heeft de Commissie weliswaar inspanningen geleverd om de ambitieuze doelstelling van de opbouw van een kapitaalmarktenunie (KMU) te verwezenlijken, maar laten de resultaten nog op zich wachten.

In de EU zijn bedrijven van oudsher grotendeels afhankelijk van banken voor de financiering van hun activiteiten. Om start-ups en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) een alternatieve financieringsbron te bieden en particulier kapitaal aan te trekken, levert de Commissie sinds 2015 inspanningen om de bankenunie aan te vullen met een KMU. De KMU is ook bedoeld om grensoverschrijdende belemmeringen voor investeringen binnen de EU meer in het algemeen weg te nemen.

*“De kapitaalmarktenunie is een onvoltooide agenda en er moet nog veel werk worden verzet”, aldus Rimantas Šadžius, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “De maatregelen van de Commissie om de financieringsopties voor kmo's te diversifiëren en de inspanningen om lokale kapitaalmarkten binnen de KMU te ontwikkelen, hadden tot nu toe geen katalyserende werking. Naar onze mening blijft het vergroten van de rol van particuliere risicodeling via kapitaalmarkten een ambitieuze en dringende prioriteit. Dit zou niet alleen tot een stabielere en crisisbestendiger financieel stelsel van de EU leiden, maar ook tot een stelsel dat beter is toegerust om groei te stimuleren, met name wanneer traditionele bankfinanciering niet gemakkelijk beschikbaar is of faalt.”*

De controleurs constateerden dat er weliswaar enige vooruitgang was geboekt, maar dat de verwachtingen die waren gewekt te hoog waren en realistisch gezien niet konden worden bereikt met de maatregelen die in verband met de KMU werden ingevoerd. Tot dusver zijn de meeste wetgevingshandelingen met betrekking tot de KMU nog niet of pas onlangs uitgevoerd. Met name kunnen veel van de belangrijke maatregelen in het KMU-actieplan van de Commissie die nog niet zijn ingegaan alleen door de lidstaten zelf of met hun volledige steun worden genomen. Veel van de maatregelen die de Commissie binnen het kader van haar bevoegdheden kon nemen, waren niet-

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is terug te vinden op [eca.europa.eu](https://eca.europa.eu).

## ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: [press@eca.europa.eu](mailto:press@eca.europa.eu) @EUAuditors [eca.europa.eu](https://eca.europa.eu)

bindend of hadden een beperkte reikwijdte. Met deze maatregelen werd geen aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de verwezenlijking van de KMU.

Volgens de controleurs waren de maatregelen om financieringsbronnen voor bedrijven te diversifiëren te beperkt om een structurele verschuiving naar meer marktfinanciering in de EU te stimuleren en te bewerkstelligen. Zo merken de controleurs op dat de toegang van kmo's tot openbare markten tot nu toe niet aanzienlijk is verbeterd of goedkoper is geworden. Zij wijzen er ook op dat de Commissie meer had kunnen doen om de financiële geletterdheid bij kmo's en potentiële investeerders te bevorderen. Bovendien was de wetgeving inzake securitisatie — die als indirect financieringsinstrument voor kmo's had kunnen fungeren — een positieve stap, maar heeft deze nog niet de verwachte impact betreffende het faciliteren van financiering opgeleverd en heeft deze banken evenmin geholpen om hun kredietverleningscapaciteit te vergroten.

Er is sprake van duidelijke geografische ongelijkheden tussen de lidstaten bij de kapitalisatie, liquiditeit en diepte van hun lokale kapitaalmarkten. De lidstaten in het westen en noorden hebben vaak diepere kapitaalmarkten en zelfversterkende kapitaalhub's, terwijl de lidstaten in het oosten en zuiden achterblijven. De controleurs constateerden dat de Commissie geen alomvattende en duidelijke EU-strategie had ontwikkeld om deze verschillen weg te werken. Zij stelden vast dat de Commissie gebruik had gemaakt van haar coördinerende rol in het kader van het Europees Semester om de ontwikkeling en integratie van lokale kapitaalmarkten te bevorderen en steun heeft verleend aan sommige lidstaten. Zij heeft echter niet alle lidstaten met minder ontwikkelde kapitaalmarkten aanbevolen om relevante structurele hervormingen door te voeren.

De controleurs merkten ook op dat het KMU-actieplan niet tot een doorbraak had geleid wat betreft de belangrijkste belemmeringen voor grensoverschrijdende kapitaalstromen. Deze belemmeringen zijn vaak het gevolg van de nationale wetgeving, zoals op het gebied van insolventie en bronbelasting, of van een gebrek aan financieel onderwijs. De vooruitgang bij het aanpakken van belemmeringen was beperkt, deels vanwege een gebrek aan steun van de lidstaten.

Een ander probleem met het KMU-actieplan was dat de doelstellingen vaag waren geformuleerd. De prioriteiten werden pas laat in het proces vastgesteld. Waar streefdoelen bestonden, waren deze doorgaans niet meetbaar. De controleurs merkten ook op dat er niet regelmatig en consequent follow-up werd gegeven aan de vooruitgang. Zij bevelen aan dat de Commissie het monitoringkader aanzienlijk versterkt.

De controleurs doen de Commissie een aantal andere aanbevelingen om de doeltreffendheid van het KMU-project te verbeteren; daartoe behoren gerichte maatregelen om de toegang van kmo's tot kapitaalmarkten verder te vergemakkelijken en maatregelen om versnippering en belangrijke grensoverschrijdende belemmeringen voor investeringen aan te pakken. De controleurs nodigen daarnaast de Raad uit om te bekijken hoe verdere stappen kunnen worden genomen ten aanzien van het Commissievoorstel om de asymmetrische fiscale behandeling van aandelen en schulden aan te pakken die nadelige gevolgen heeft voor de ontwikkeling van de KMU.

### **Achtergrondinformatie**

De controlewerkzaamheden werden afgerond voordat de COVID-19-pandemie uitbrak, waardoor in dit verslag geen rekening is gehouden met beleidsontwikkelingen of andere veranderingen die plaatsvonden als gevolg van de pandemie.

Met betrekking tot aanverwante aangelegenheden heeft de ERK verslagen gepubliceerd over het [Europees Semester](#), de [Europese investeringsadvieshub](#), [innovatie bij kmo's](#) en de [EU-interventies voor durfkapitaal](#).

**Perscontact:** Claudia Spiti — E: [claudia.spiti@eca.europa.eu](mailto:claudia.spiti@eca.europa.eu) — M: (+352) 691 553547